

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci **žalobkyně A. D.**, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení,** se sídlem v Praze 5, Křižová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 1. 2002,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen žalovaná) rozhodnutím ze dne 17. 1. 2002, zamítla žádost žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen zákon č. 261/2001 Sb.), o kterou požádala jako vdova po zemřelém manželovi F. D. Svoje rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobkyni uvedený nárok nevznikl, protože manžel žalobkyně byl vězněn v době od 5. 5. 1941 do 23. 4. 1945, tedy v době, na kterou se zákon č. 261/2001 Sb. nevztahuje.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně u žalované včas opravný prostředek, v němž uvedla, že jí není jasné, proč jí nebyla přiznána jednorázová částka, neboť se považovala za osobu mající na toto odškodnění nárok.

Žalovaná ve svém vyjádření k opravnému prostředku uvedla, že zákon č. 261/2001 Sb. se vztahuje i na vdovy nebo vdovce po účastníku národního boje za osvobození, pokud jsou občany České republiky, jejichž manželství trvalo v době účasti manžela v národním boji za osvobození nebo bylo z důvodu nemožnosti uzavřít manželství uzavřeno nejpozději do 31. 12. 1945, a jejichž manžel buď padl nebo zemřel kdykoliv později. Žalobkyně uplatnila nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky jako vdova po účastníku národního boje za osvobození, s nímž však uzavřela manželství až dne 14. 11. 1998. Žalobkyně tedy nesplňuje podmínku uvedenou v ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., tj. trvání manželství v době účasti zemřelého manžela v národním boji za osvobození či jeho vznik nejpozději do 31. 12. 1945. Žalovaná proto navrhla, aby soud napadené rozhodnutí jako věcně správné a zákonu odpovídající potvrdil.

Ze správního spisu, který soudu předložila žalovaná, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Žalobkyně podala dne 25. 9. 2001 u žalované žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jako vdova po účastníku národního boje za osvobození. K této žádosti, ze které je patrné, že její manžel byl od 5. 5. 1941 do 23. 4. 1945 československým politickým vězněm, připojila oddací list, z něhož je zřejmé, že manželství s F. D. uzavřela dne 14. 11. 1998, a úmrtní list svého manžela, dle kterého F. D. zemřel dne 16. 2. 1999.

Protože daná věc nebyla skončena Vrchním soudem v Olomouci, u kterého bylo zahájeno řízení, do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), věc byla předložena Nejvyššímu správnímu soudu s odkazem na ustanovení § 132, větu druhou, s. ř. s., podle kterého věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., tedy v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, a bylo jim o tom vydáno podle § 8 citovaného zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje (dále jen „účastník národního boje za osvobození“). Účastníkem národního boje za osvobození je i občan České republiky, který splňuje podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. a) citovaného zákona, pokud byl příslušníkem československého armádního sboru ve Svazu sovětských socialistických republik a konal tam službu sice kratší než tři měsíce, avšak společně se službou příslušníka první československé armády na Slovensku jeho vojenská služba trvala alespoň tři měsíce.

Podle § 1 odst. 1 bodu 1. písm. g) zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění zákona č. 101/1964 Sb., je účastníkem národního boje za osvobození ten, kdo byl v letech 1939 až 1945 československým politickým vězněm.

Jak vyplývá ze shora uvedených skutkových zjištění, ze kterých vycházela žalovaná v napadeném rozhodnutí, žalobkyně nesplňuje podmínky pro vznik nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., neboť provedenými důkazy bylo zcela nepochybně najisto postaveno, že manžel žalobkyně byl československým politickým vězněm, a to v době od 5. 5. 1941 do 23. 4. 1945, tedy osobou, na kterou se citovaný zákon nevztahuje. Vzhledem k okolnosti, že manžel žalobkyně nesplnil podmínky stanovené zákonem č. 261/2001 Sb. pro to, aby byl uznán osobou oprávněnou, není ani žalobkyně, která odvozuje své právní postavení od postavení zemřelého manžela, takovou osobou, a proto jí nevzniká nárok na přiznání jednorázové peněžní částky. Na účastníky národního boje za osvobození, kteří byli v letech 1939 až 1945 československými politickými vězni, se vztahuje zákon č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění zákona č. 101/1964 Sb., který upravuje jednotlivé nároky vyplývající z jejich postavení. S ohledem na tyto skutečnosti není již pro rozhodnutí, zda je žalobkyně osobou oprávněnou či nikoliv, podstatné datum uzavření jejího sňatku s F. D., neboť toto nic nemění na skutečnosti, že žalobkyni nárok dle zákona č. 261/2001 Sb. nevznikl.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. O věci přitom soud rozhodl bez jednání za podmínky souhlasu účastníků řízení (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovaná nárok na náhradu nákladů řízení nevznesla. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. 8. 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu